

Начало>Вашите права>Основни права>Къде мога да получа помощ?>Списък на компетентните съдилища и органи>

Национални съдилища и други несъдебни органи

Национални съдилища и други несъдебни органи

Чехия

Национални съдилища

По случаи на дискриминация най-общо като първа инстанция е компетентен съдът по местоживее на ответника (т.е. на лицето, обвинено в дискриминация). След като са изчерпани всички възможни средства за обжалване по общия ред, е възможно да бъде подадена индивидуална конституционна жалба до [Конституционния съд](#).

Конституционен съд (*Ústavní soud*)

Joštova 8, 660 83 Brno 2

тел. (+420) 542162111

факс: (+420) 542161309, (+420) 542161169

Ел. поща: podani@usoud.cz

Конституционният съд е съдебният орган, натоварен със защита на конституционността. Статутът и правомощията му са залегнали в Конституцията на Чешката република. Конституционният съд не е част от общата система на съдилищата. Основната му задача е да защитава конституционността и основните права и свободи, предвидени в Конституцията, Хартата на основните права и свободи и други конституционни закони на Чешката република, както и да гарантира, че държавната власт се упражнява по конституционен начин.

Съгласно член 87 от Конституцията Конституционният съд се произнася, наред с другото, по конституционни жалби, подадени от юридически или физически лица срещу окончателни решения и решения с изпълнителна сила, както и други намеси от страна на публични органи, които засягат техните основни права и свободи, гарантирани от Конституцията. Решенията на Конституционния съд са окончателни и не подлежат на обжалване. На уебсайта на Конституционния съд е предоставено ръководство относно процедурата за конституционни жалби, в което се съдържа основна информация за процедурата (вж. <http://www.usoud.cz/pruvodce-rizenim-o-ustavni-stiznosti>).

Национални институции по правата на човека

Основната национална институция по правата на човека, която се занимава с нарушения на основните права е общественият защитник на правата (*Veřejný ochránce práv*) (вж. по-долу).

На правителствено равнище, правата на човека попадат в рамките на компетентността на министъра по правата на човека, равните възможности и законодателството (*Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu*); други органи, които се занимават с правата на човека, са Правителственият съвет по правата на човека, Правителственият съвет за равенство между половете, Правителственият съвет за националните малцинства и Правителственият съвет за хората с увреждания, които са консултативните органи на правителството.

Обществен защитник на правата (*Veřejný ochránce práv*)

Обществен защитник на правата

Údolní 39

Brno, 602 00

Телефон: +420 542 542 111

Факс: +420 542 542 112

Ел. поща: podatelna@ochrance.cz

Общественият защитник на правата е автономен, независим и безпристрастен държавен орган, който е извън системата на публичната администрация. Поради това той не е публичен орган. Той защитава лицата срещу поведението на публичните органи и други институции, които представляват държавната администрация, когато това поведение е:

незаконосъобразно;

законосъобразно, но въпреки това неправилно или некоректно и следователно несъответстващо на принципите на демократичния правов ред и добрата администрация;

когато тези органи бездействат.

Защитникът има право да разглежда жалби срещу действията на:

министерства и други административни органи, чиито компетенции обхващат територията на цялата Чешка република, и подчинените на тях административни органи;

местни и окръжни органи (т.е. общини и окръзи), но само когато изпълняват действия в качеството си на държавна администрация, а не когато упражняват собствените си правомощия (самоуправление);

Чешката национална банка, в качеството ѝ на административен орган;

Съвета за радио- и телевизионно излъчване;

полицията на Чешката република, с изключение на разследвания, касаещи наказателни производства;

армията на Чешката република и гвардията;

затворническата служба на Чешката република;

съоръжения, използвани за задържане на лица и изтърпяване на присъди за лишаване от свобода, институционални грижи или грижи,

постановени от съда или медицинско лечение, постановено от съда;

здравноосигурителни дружества;

органи на съда и прокуратурата, упражняващи функциите на държавна администрация (особено по отношение на забавяния на производствата, бездействие от страна на съдилищата и неуместно поведение от страна на съдиите), а не жалби във връзка с решение на съда или прокуратурата.

От 2006 г. насам, общественият защитник на правата упражнява надзор и върху защитата на правата на задържаните.

Общественият защитник на правата няма право да се намесва в частноправни отношения или спорове (включително спорове между служители и работодатели дори ако работодателят е държавен орган). Единственото изключение е свързано с жалби срещу дискриминационно поведение — в тези случаи защитникът може да се намеси и в частноправната област.

Защитникът може да извършва независими разследвания, но не може да действа вместо органите на държавната администрация и не може да отменя или променя техни решения. Ако обаче открие нередност, той може да поиска от органите или институциите да предоставят средство за правна защита.

Ако орган на държавната администрация или учреждение, което задържа лице, чиято свобода е била ограничена, не изпълняват задължението си да си сътрудничат със защитника или не предприемат подходящи корективни мерки след установяването на нередност, защитникът може да предостави пълна информация за това на обществеността.

Публичното оповестяване е санкция, която може да се налага от защитника по закон. В такива случаи защитникът може също така да съобщи на обществеността имената на конкретните лица, които са действали от името на органа, извършил грешката.

Жалбата, подадена пред обществения защитник на правата трябва да бъде внесена от лицето, което иска защита на правата си, или от негов процесуален представител. Ако жалбата е подадена от името на друго лице, тя трябва да бъде придружена от писмено пълномощно или от друг документ, в който се посочва характерът на упълномощаването.

Жалбата винаги трябва да съдържа:

имената, адреса и телефонния номер на жалбоподателя; ако става въпрос за юридическо лице — наименованието, седалището и лицето, упълномощено да действа от името на юридическото лице;

описание на съответните обстоятелства по случая, като се отбележи също дали въпросът вече е бил отнесен към друг орган и какъв е бил резултатът от това;

наименованието на органа или органите, срещу който/които е подадена жалбата;

доказателство, че жалбоподателят неуспешно е поискал от органа, до когото се отнася жалбата, да предостави средство за правна защита;

ако във връзка с този въпрос вече има постановено решение, жалбоподателят трябва да предостави копие от него,

както и копия от всички документи, които са свързани със случая и съдържат важна информация.

Продължителността на разглеждането и обработването на жалбите е различна и винаги ще зависи от обстоятелствата и сложността на случая. В закона не са установени крайни срокове за защитника; защитникът се стреми да разглежда всички жалби, които са от негова компетентност, във възможно най-кратък срок.

Не се предвиждат средства за правна защита (оспорване) срещу начина, по който защитникът е разгледал и взел решение по жалбата.

Жалба може да бъде подадена:

в писмен вид — за предпочитане е да бъде на разпечатан [формуляр за жалби](#), който да бъде изпратен по пощата на адрес: [Veřejný ochránce práv, Údolní 39, 602 00 Brno](#). Възможно е да се изпрати и писмо;

по електронна поща (включително без електронен подпис), изпратена на адрес: podatelna@ochrance.cz с описание на случая по същество или най-добре, като се попълни [формулярът за жалби](#) и се изпрати по електронната поща;

чрез „кутия за данни“ — идентификационният код на службата на обществения защитник на правата е jz5adky. Съобщението с данните може да съдържа попълнен стандартен формуляр или писмо, съдържащо важна информация във връзка със случая;

чрез интерактивния онлайн формуляр на електронната услуга за подаване, която дава сигурност, че жалбата съдържа всички необходими реквизити;

лично в деловодството на службата на обществения защитник на правата (Údolní 39, Brno), в работни дни от 8:00 до 16:00 ч. По този начин е възможно да се подаде жалба с приложенията не само писмено (на хартия), но също и на носител на данни.

лично и устно чрез жалба, снета в протокол — в работни дни от 8:00 до 16:00 ч. е възможно да се отиде лично до службата за внасяне на жалби в сградата на службата на обществения защитник на правата, където жалбата ще бъде обсъдена и снета от юрист от службата.

Специализирани органи по правата на човека

Обществен защитник на правата и жалби, подадени от деца

В Чешката република няма омбудсман по правата на детето; понастоящем обаче общественият защитник на правата разглежда жалби, подадени от деца относно защитата на техните права и интереси.

Обществен защитник на правата

Údolní 39

Brno, 602 00

Телефон: +420 542 542 888

Факс: +420 542 542 112

Ел. поща: deti@ochrance.cz

Децата могат да се свържат с обществения защитник на правата по различни начини, а именно **чрез обикновено писмо**, изпратено по пощата или доставено лично до обществения защитник на правата (*Veřejná ochránkyně práv*), Údolní 39, 602 00 Brno, или **като използват**

интерактивния формуляр, попълнен съгласно инструкциите, **чрез писмо по електронна поща**, изпратено на адрес: deti@ochrance.cz, или **лично** на адреса на обществения защитник на правата, където юрист от службата на омбудсмана ще обсъди проблема с детето и ще го запише.

В жалбата трябва да се посочва ясно по-специално следното:

срещу кого или от какво се оплаква детето (включително името на поне един орган или друга институция или лице, с което е имало контакт детето); имената, датата на раждане и адресът на детето;

описание на проблема;

данни за контакт, т.е. телефонен номер, електронна поща и пощенски адрес.

Защитникът **може** да помогне на детето например:

в случай на професионална небрежност от страна на социален работник;

ако съдебно производство продължава твърде дълго;

при неуместно поведение от страна на съдията;

ако детето е подложено на тормоз в училище;

ако детето не е било прието в училище;

в случай на необичайно строг режим, тормоз и т.н. на детето у дома;

ако родителите на детето не са получили своите социални помощи;

ако пенсиите на бабите и дядовците на детето са били изчислени неправилно от органите;

ако органът по строителен контрол не взима мерки за лошото състояние (в структурно и техническо отношение) на сграда или ако някой съсед строи без разрешение;

ако органите не взимат мерки спрямо депо за отпадъци на неразрешено място;

ако не е разгледана жалба относно продукт, който не е бил изправен.

От друга страна, общественят защитник на правата не може например:

да изменя решение на съда;

да се намесва в разследване на полицията на Чешката република (определени правомощия във връзка с това има прокурорът, който наблюдава работата на полицията);

да се намесва в лични спорове между хората (напр. спорове между съседи за земя, спорове между родители или други членове на семейството, и т.н.) — тези въпроси трябва да бъдат отнесени до съда.

Институции, предоставящи помощ на жертвите на дискриминация

Обществен защитник на правата

Údolní 39

Brno, 602 00

Телефон: +420 542 542 111

Факс: +420 542 542 112

Ел. поща: podatelna@ochrance.cz

Съгласно Закона за обществения защитник на правата (*zákon o veřejném ochránci práv*) защитникът предоставя на жертвите на дискриминация **методологична помощ**:

защитникът оценява дали въпросното поведение може действително да представлява дискриминация съгласно Закона за борба с дискриминацията (*antidiskriminační zákon*);

съветва жертвите на дискриминация как да постъпят, с кого да се свържат и как да подадат молба за образуване на производство във връзка с дискриминация.

При подаване на молба до защитника за разследване на дискриминация заявителят трябва да определи възможно най-точно предполагаемото дискриминационно поведение и да приложи към молбата доказателства, които могат да докажат наличието на дискриминация.

Служба за защита на личните данни (Úřad pro ochranu osobních údajů)

Служба за защита на личните данни

Prplk. Sochora 27

170 00 Prague 7

Телефон: +420 234 665 111

Факс: +420 234 665 444

Ел. поща: posta@uouu.cz

Службата за защита на личните данни е независим орган, който:

наблюдава спазването на законоустановените задължения при обработката на лични данни;

поддържа регистър на разрешените случаи, в които се обработват лични данни;

получава жалби на граждани срещу нарушения на закона;

предоставя консултации във връзка със защитата на лични данни.

Дейността на службата се определя със Закон № 101/2000 за защита на личните данни и за изменение на определени актове, както и от определени други актове.

Целта на Закона за защита на личните данни е зачитането на гарантираното от Хартата на основните права и свободи право на всяко лице на защита срещу **непозволено навлизане в личния му живот и непозволеното събиране, публикуване или друг вид злоупотреба с лични данни**.

Всеки, който разбере или който има основателни подозрения, че неговите лични данни се обработват в нарушение на правото на защита на личния му живот и в нарушение на Закона за защита на личните данни (например ако личните данни, които се обработват, са неточни или се използват за други цели извън тези, за които са поискани), има право да подаде жалба до службата.

Жалбата, с която се сигнализира за предполагаемо нарушение на Закона за защита на личните данни, следва да включва:

идентификация на субекта, за който се предполага, че е нарушил Закона за защита на личните данни;

описание на дейността, включваща обработката на лични данни, която е в нарушение на Закона за защита на личните данни;

описание на личните данни (или поне на категорията, към която спадат), обработени в нарушение на Закона за защита на личните данни;

документи или други материали (или копия от тях), с които се документират взаимоотношенията между уведомятеля (жалбоподателя) и субекта, който неправилно е обработил неговите данни;

документи или други материали (или копия от тях), от които може да бъде установено нарушение на Закона за защита на личните данни;

евентуални препратки към наличните ресурси, с които могат да бъдат потвърдени посочените факти;

данните за контакт на уведомятеля (жалбоподателя).

Жалбата може да бъде подадена и анонимно, като се подава в службата или по електронен път.

Лицето, подало жалбата, не участва като страна в евентуално последващо административно производство, но може да бъде привлечено като свидетел.

Други специализирани органи

Главният орган, към когото могат да се обърнат физическите лица в случай на нарушение на основни права на човека, е общественят защитник на правата. Други органи в тази област са например:

Администрацията на бежанските центрове към Министерството на вътрешните работи (Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra)

<http://www.suz.cz/>

Lhotecká 7

143 01 Prague 12

Телефон: +420 974 827 118

Факс: +420 974 827 280

Ел. поща: podatelna@suz.cz

Администрацията на бежанските центрове е ведомство, подчинено на заместник-министъра на вътрешните работи по обществен ред и сигурността (*náměstek ministra vnitra pro veřejný pořádek a bezpečnost*). Тя си сътрудничи с правителствени и международни институции, органи за

местно самоуправление и неправителствени организации. Тя също така отговаря за управлението на места за задържане на чужденци, а от 2009 г. управлява мрежа от центрове, подпомагащи интеграцията на чужденците в регионалните столици.

Чешката република използва Администрацията на бежанските центрове, за да осигурява настаняване и други услуги на лица, търсещи убежище, бежанци и задържани чужденци съгласно Закон № 326/1999 за пребиваването на чужденци в Чешката република и Закон № 325/1999 за убежището. Целта е на тези лица да се осигуряват подходящи и достойни условия.

Чешкият национален съвет по уврежданията (*Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, z.s.*)

Partyzánská 7

170 00 Prague 7 - Holešovice

телефон: 266 753 421

Ел. поща: nrzpcr@nrzp.cz

Чешкият национален съвет по уврежданията е регистриран от 11 декември 2014 г. като национална асоциация, представляваща интересите на хората с увреждания в отношенията им с държавата и държавните институции. Ролята на Съвета е да допринася за интеграцията на хората с увреждания в обществото и последователно да защитава техните човешки права. Това е главният съвещателен орган на Правителствения съвет за хората с увреждания.

Неговите приоритети включват също:

координиране на работата на организациите за хората с увреждания по въпроси от общ интерес;

информиране на обществеността по въпроси, свързани с уврежданията;

наблюдение на случаи на дискриминация срещу хората с увреждания;

изпълнение на проекти, които подобряват живота на хората с увреждания;

планиране във връзка с равните възможности за хората с увреждания на регионално равнище;

управление на национална мрежа от професионални центрове за социални консултации;

издаване на публикации, списания и информационни материали.

Други

В Чешката република съществуват редица неправителствени организации, които се занимават с въпроси, свързани с правата на човека, и които помагат на хората, когато тези права са нарушени.

Център за интеграция на чужденците (*Centrum pro integraci cizinců, o.p.s.*)

<https://www.cicops.cz/en/>

Pernerova 32/10, 186 00, Prague 8

Ел. поща: info@cicpraha.org

Центърът за интеграция на чужденците е гражданска асоциация, създадена през 2003 г., с цел да помага на чужденците да се интегрират в чешкото общество.

Неговата работа е насочена към предоставяне на мобилни и информационни социални услуги и образователни програми на чужденците с дългосрочно или постоянно пребиваване в Чешката република. Центърът има клонове във всички области на Чехия, но дейността му е съсредоточена главно в Прага и в Централна Бохемия. Организацията е регистрирана като доставчик на социални услуги по Закона за социалните услуги (*zákon o sociálních službách*) и е акредитирана по Закона за доброволческите услуги (*zákon o dobrovolnické službě*).

Основните дейности на организацията включват:

предоставяне на социални консултантски услуги на имигранти: чужденци с постоянно или дългосрочно пребиваване и бенефициери на международна/субсидиарна закрила;

предоставяне на съвети в областта на заетостта и разработване на програми и дейности за имигрантите, които да им помогнат да влязат на пазара на труда;

организиране на отворени курсове по чешки език с облекчени условия за прием и други специализирани курсове по чешки език за чужденци, което включва разработването на нови и напредничави методи за обучение;

организиране на други образователни дейности (обучение на учители по чешки език и чужди езици, обучение по чужди езици, продължаващо обучение на учители, уроци, компютърни курсове и т.н.);

програма за доброволци — наставничество под формата на индивидуално сътрудничество между клиенти и доброволци и организиране на свободното време и социални дейности, срещи, дискусии, тематични вечери и т.н.);

информационни дейности — семинари, информационни материали.

Всички програми имат за цел да се даде възможност на имигрантите в Чешката република да водят независим и достоен живот в тази страна, като същевременно се гарантира, че те уважават и са наясно с местните закони и чисто междуличностните стандарти за поведение и държание. Те насърчават толерантност, добросъщност и уважение към всеки мигрант като личност от страна на приемащото общество.

Последна актуализация: 16/12/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.